

بوسټ

علمي او څېړنيزه مجله

کال

۱۴۰۲

گڼه

دوهمه

ټوک

دوهم

BOST UNIVERSITY IN SOCIAL MEDIA

FACEBOOK

@bostuniversity

TWITTER

@bostuniversity

INSTAGRAM

@universitybost

YOUTUBE

@bostuniversity

LINKEDIN

@bostuniversity

WEBSITE

www.bost.edu.af

EMAIL ADDRESS

info@bost.edu.af

research@bost.edu.af

PHONE NUMBER

034 200 0008

0702 300 728

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بُست علمي او خپرنيزه مجله

بُست پوهنتون

دوهم ټوک - دوهمه گڼه

کال - ۱۴۰۲

بُست علمی او خپرنیزه مجله بُست پوهنتون

د امتیاز خاوند: بُست پوهنتون

مسؤل مدیر: پوهنمل دوکتور ناصر ضیا ناصري

کتیپلاوی:

پوهندوی رضوان الله مملوال	←
پوهنمل عبدالعزيز صابر	←
پوهنمل عبدالولي هجران	←
پوهنمل حنيف الله باوري	←
پوهنيار عبدالولي همت	←
پوهنيار بشير احمد بابا زوی	←
خان محمد وفا	←
ډاکټر ذبيح الله انوری	←
پوهندوی غلام رسول فضلي	←
پوهندوی دوکتور احمد	←
پوهنمل دوکتور عبدالوهاب حکمت	←
پوهنمل دوکتور ناصر ضیا ناصري	←
پوهندوی نیاز محمد زاهدي	←
پوهنوال دوکتور احمد جاويد پویش	←
پوهنوال دوکتور خال محمد احمدزی	←

ډیزاین: د بُست پوهنتون دخپرنیزو او فرهنگي چارو مدیریت

د خپرولو کال: ۱۴۰۲

درک: بُست پوهنتون، لښکرگاه، هلمند، افغانستان

د بُست پوهنتون د رئیس پیغام

په نني ژوند کې د یوې علمي مؤسسې یو له مسؤلیتونو څخه دا دی ، چې نه یواځې خپل محصلان د پوهې په ګاڼه سمبال کړي ، بلکې د پوهنتون د لوړو زده کړو لرونکو پوهانو او استادانو د علمي زیرمتون څخه داسې څه وخت په وخت راوباسي ، چې د ټولني د ژوند د اړتیاوو د پوره کولو لپاره او یا لږ تر لږه د ټولني د لوستي قشر د خبرولو او که وکولای شي له هغوی څخه د عمل په ډګر کې د ګټې اخیستنې په موخه ، په کار واچول شي .

و دې موخې ته د رسیدلو لپاره پوهنتون باید یو داسې علمي خپرندویه ارګان ولري ، چې په هغه کې د پوهنتون ټول با صلاحیته منسوبین که هغه استاد وي ، که کارکوونکی او که زده کړه یال ، خپلې علمي او څیړنيزي مقالې او لیکنې د کاغذ پر مخ باندې کښیښودلای شي .

زما په شخصي آند پدې مجله کې لکه له نوم څخه چې یې ښکاري ، باید داسې مسائل را برسیره شي ، چې نه یواځې په پوهنتون پورې راګیر پاتې شي ، بلکې په عام ډول سره د افغاني ټولني او په ځانګړي ډول سره د هلمند ولایت د اوسیدونکو و نني او سبا ژوند ته په کتلو سره ، بریالیتونونه ، ستونزي ، وړاندیزونه او د حل لارې-چارې ، وړاندې کړل شي . هغه وخت به د بُست پوهنتون علمي مجله یواځې د بست پوهنتون نه ، بلکې د ټول هلمند ولایت ، آن د سیمي او ټول افغانستان په کچه د پوهې او څیړنې په برخه کې د وخت د غوښتنو سره سم ، د پاملرنې وړ او و ځوان نسل ته د یوې سمې لارې د ښودلو په موخه ، یوه محبوبه او پر زیاتو خلکو باندې ګرانه مجله وي او په ټول هیواد کې به خپل مینه وال ولري .

دا مجله به د بُست پوهنتون د مشرتابه ، استادانو ، محصلانو ، فارغانو او ټولو مینه د علمي او څیړنيزو مقالو د خپرولو لپاره که هغوی د پوهې په هر ډګر کې چې وي ، یو خپرنیز ارګان وي ، چې و خپریدلو ته به یې ټول مینه وال په تمه ناست وي . څومره به پرځای او ښه خبر وي ، چې د ټولني لوستی قشر په تیره بیا د بست پوهنتون محترم استادان ، فارغ شوي او بر حاله محصلان د علمي او څیړنيزو مقالو و لیکلو ته و هڅول شي .

زه د بُست پوهنتون د ټولو منسوبینو په استازیتوب ویاړ لرم ، چې د بُست پوهنتون د علمي مجلې د خپریدلو له امله د محترم مؤسس ، محترم علمي مرستیال او د څیړنې له محترم آمر او همدا رنگه د مجلې له ټولو کارکوونکو او پرسونل څخه د زیار او زحمت په ګاللو سره چې مجله یې و خپریدلو ته چمتو کړې ده ، مننه او قدرداني وکړم ، ټولو ته د زړه له کومې مبارکي وایم او هیله لرم چې د بُست پوهنتون د علمي مجلې کارکوونکي به خپل رسالت د پوهنتون او ټول هلمندې ولس او په اخری تحلیل کې د ټول افغان ملت پر وړاندې په پوره او ټینګ عزم سره سرته ورسوي .

په درنښت

ډیپلوم انجنیر محمود سنگین

د بُست پوهنتون رئیس

سريزه

بُست پوهنتون وياړ لري چې د خپل علمي پرمختگ په لاره کې يې يو بل ډير مهم او اړين گام پورته کړ او هغه د بُست د علمي او څيړنيزي مجلې د دوهم ټوک، دوهمې گڼې خپرېدل دي. تر هر څه دمخه د پوهنتون ټولو استادانو، محصلانو او د علم او پوهې د لوی کور مينه والو ته د بُست د علمي او څيړنيزي مجلې د خپرېدلو مبارکي وړاندې کوم او ددې سره جوخت د ټولو ملگرو څخه چې ددې مجلې د جواز په تر لاسه کولو، ترتيبولو او خپرولو کې يې نه سترې کېدونکې ونډه اخيستې ده د زړه له کومې مننه کوم.

د علمي کور کهول او اړوند کسانو ته ښکاره ده او پوره باور لري چې د نننۍ نړۍ هر اړخيزه پرمختگ د پوهانو د علمي څيړنو د زيار له برکته ممکن سوی او د لوړو زده کړو مؤسسي، اکادميک انستيتوتونه او څيړنيز علمي مرکزونه پکښې مرکزي او پريکنده رول لوبولی دی.

همدې اصل او ارزښت ته په کتو سره بُست پوهنتون غواړي د پرمختللو اکاډميکو نورمونو په رعايت د تدريس، علميڅيړنو او نوښتونو له لارې مسلکي کادرونه وروزي او د معياري تحصيلي اسانتياوو او زمينو په برابرولو سره د ټولني ځوانانو ته معياري او د لوړ کيفيت لوړې زده کړې وړاندې او د علميڅيړنو پر بنسټ د کره پوهنيزو اثارو د توليد زمينه برابره کړي، ترڅو د لوړو زده کړو او مسلکي پوهې په ډگر کې د گټورو مهارتونو په تر لاسه کولو او د خپلو رشتينو اهدافو په لاسته راوړلو سره د ټولني او هيواد په پرمختگ او رغونه کې رغنده ونډه واخلي او د رښتيني خدمت جوگه شي.

ژمن يو چې د هلمند ولايت، گاونډيو ولايتونو او په ټول هيواد کې ځوان نسل ته د اسلامي، ملي او کلتوري ارزښتونو په رڼا کې معياري د علمي او مسلکي لوړو زده کړو او پراخو علمي څيړونو زمينه برابره او ټولني او هيواد ته ژمن او روزل سوي کادرونه وړاندې کړو.

د اوس لپاره د بُست علمي او څيړنيزه مجله يوازي د **سائينسي علومو** په برخه کې علمي او څيړنيزي مقالې او ليکني د چاپ او نشر د تگلارې سره سم مني او خپروي او هيله مند يو چې په راتلونکې کې به نورې برخې هم ور زياتي کړل سي.

ډاډ لرم چې د بُست پوهنتون استادان، محصلان او علمي کارمندان به انشاء الله، نن، سبا او په راتلونکې کې د خپلې علمي څيړنيزي مجلې د خپرولو له لارې خپل دغه دروند خو وياړلی دين (پور) ادا کړي. همدا ډول ټولو د علم او پوهې څښتنانو او مينه والو ته په مينه سره بلنه ورکوو چې ددې علمي او څيړنيزي مجلې او د بُست پوهنتون د پرمختگ په لاره کې خپلې علمي او څيړنيزي ليکني، آندونه، وړاندیزونه او رغنده نيوکي او مرستي د تل په شان راولوروی او د علم ددې ستر کور په ودانولو کې د خپلې ديني، او ملي برخې د ادابني وياړ راوبخښی.

موږ هوډ کړيدي او هيله مند يو چې انشاء الله د وخت په تيريدو سره به د خپل هيواد و بچيانو او ځوان نسل ته د تدريس، ښه روزني او څيړنيز هاند لپاره اړيني او د پام وړ اسانتياوي برابرې کړو تر څو په لومړي پړاو کې خپلو هلمندوالو بيا د سهيل لويديځي حوزې او په پای کې ښې و ټولو هيوادوالو ته د يو داسې چوپړ مصدر وگرځي چې زموږ د ځوريدلي اولس او ويجاړشوي هيواد اقتصادي، فرهنگي، سياسي او ټولنيزي ستونزې حل او افغانستان د نړي د پرمختللو هيوادونو په ليکه کې ودريري.

لړليک

د صفحې

د مقالې عنوان

شميره

1	د نباتي حشره وژونکو پېژندنه پوهنمل عبدالحميد نظري
8	د هلمند ولايت لښکرگاه ولسوالۍ په دوو کلیو بولان او بشران کې د تورو ماشو د توليد، لگښت او گټورتوب څېړنه پوهندوی دوکتور علي احمد، پوهندوی نقيب الله مجددي، پوهنيار محمد هاشم پوپل، ميرويس نظری
22	پر کرهڼه باندي د اقليمي تغيراتو اغېزې انجنير محمدالدين خادم، پوهنيار محمدهاشم پوپل، پوهنيار محمدآمان احمدزی
30	د هلمند ولايت حجارۍ او نجاری فابريکې اقتصادي ارزښت، ستونزي او د SWOT تحليل څېړنه پوهندوی دوکتور علي احمد، پوهندوی نقيب الله مجددي، ارسلان وطندار
41	د حکومت په مالي او عايداتي جوړښت کې د سيگتاس اغېزې ارسلان وطندار، پوهندوی دوکتور علي احمد، احمد لطيف
50	د هلمند ولايت نادعلی ولسوالی کې د جوارو توليد اقتصادي ارزښت څېړنه پوهنيار بريالی رفيع، پوهندوی دوکتور علی احمد، پوهنيار زمريالی تنی، امان الله نیازی
62	د زرغون انقلاب په راوستلو کې د دولت او مسلکي خلکو رول پوهنمل محمديار ملکزى، پوهنمل عبدالحميد نظري، پوهنيار محمدهاشم پوپل
74	د غنمو په توليد کې د فاسفورس رول ته کتنه پوهنيار محمدهاشم پوپل، انجنير محمدالدين خادم
84	د غنمو په توليد کې د غذايي موادو رول، کمښت او زهریت ته کتنه پوهنيار زمريالی تنی
98	د غوښينو چرگانو په فارمونو کې د واکسين د ناکامۍ د عواملو څېړل پوهنيار عبد الولي همت
105	د کار موندني د پراختيا لپاره نويو مهارتونه ته کتنه پوهنوال ډاکټر خال محمد احمدزی، پوهندوی ډاکټر علی احمد

د هلمند ولایت نادعلی ولسوالی کی د جوارو تولید اقتصادی ارزښت څېړنه

پوهنیار بریالی رفیع*^۱، پوهندوی دوکتور علی احمد^۲، پوهنیار زمريالی تنی^۳، امان الله نیازی^۴

^۱ هارتيکلچر څانگه، کرهڼی پوهنځی، هلمند پوهنتون

^۲ کرنیز اقتصاد او ترویج څانگه، کرهڼی پوهنځی، هلمند پوهنتون

^۳ نباتاتو اصلاح او تکثیر څانگه، نباتی علوم پوهنځی، انستو، کندهار

^۴ اداره او تشبثات څانگه، اقتصاد پوهنځی، بټ پوهنتون

baryal.rafi@gmail.com مسؤل ایمیل ادرس:

لنډيز

دا څېړنه د هلمند د نادعلی ولسوالی د جوارو د کښت اقتصادي تحلیل تر څېړني لاندې نيسي، چې د څېړني د لمړني مالوماتو نمونه د نادعلی ولسوالی د ۶۰ تنو کروندگرو څخه راټول سوي چې د ټيټي سطحې کروندگران چې کمه اندازه ځمکه لري، د منځنۍ سطحې کروندگران چې په منځنۍ سطحې ځمکه لري او د لويې سطحې کروندگران چې په زیاته اندازه ځمکه لري راټول سوي دي، نوموړې څېړنه ښيي چې په نادعلی ولسوالی کې د کوچنی سطحې کروندگر په اوسط ډول ۳.۵۷۵ جریبه ځمکه لري، ۳.۲۲۵ جریبه د جوارو کښت کرلی دی او ۰.۳۵ جریبه ځمکه بې حاصله پاته ده، د منځنۍ سطحې کروندگر په اوسط ډول ۵.۹۷۵ جریبه ځمکه لري، ۵.۴۵ جریبه کرلې او ۰.۵۲۵ جریبه ځمکه شپاره پاتې ده، د لويې سطحې کروندگر په اوسط ډول ۸.۱۶۶ جریبه ځمکه لري ۷.۰۹ جریبه کرل سوي او ۱.۰۷ جریبه ځمکه بې کښته پاته سوي. د ټيټي سطحې کروندگرو د خپل کښت څخه ۲۶۱۰ کیلوگرامه او في جریب ۸۷۰ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي، د منځنۍ سطحې کروندگرو په اوسط ډول ۴۹۰۶ کیلوگرامه او في جریب يې ۹۵۰ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي دي. د لويې سطحې کروندگرو ټول ۱۳۷۴۷.۵ کیلوگرامه، في جریب يې ۱۰۶۰ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي دي د کوچینۍ سطحې کروندگرو د جوارو د کښت څخه په اوسط ډول ۴۸۳۷۵ افغانی في جریب ۲۰۲۵۰ افغانی تر لاسه کوي، د منځنۍ سطحې کروندگر د جوارو څخه په اوسط ډول ۸۱۷۵۰ افغانی في جریب ۲۱۴۷۵ افغانی تر لاسه کړي، د لويې سطحې کروندگرو په اوسط ډول ۲۲۹۱۲۵ افغانی او في جریب يې ۲۷۸۰۰ افغانی تر لاسه کړي د نادعلی ولسوالی کروندگر د جوارو د فروش څلورو چينلونه لري، چې ۴ تنه يې د کلي په بازار کې او د هغه څخه مصرف کوونکي ته، ۳۹ تنه کروندگر د لښکرگاه ښار په منډيې کښې، ۶ تنه کروندگر د ولسوالی په بازار کې او ۱۱ تنه کروندگر د ولسوالیو په محلي میله ځایونو کې پلورلي. د جوارو د تولید په وړاندې لويې ستونزي عبارت دي له وچکالی، د کښت د اوبولو لوړ مصرف، د عصري ټکنالوژي نشتون، د دولت نه همکاري، زراعتي ناروغی او د باکیفیته درملو نشتون دی. جوارو په مارکیټ کې تر ټولو لویه ستونزه د جوارو د پروسیس کمپنی نشتون د ۵۸ کروندگرو ته ستونزه ده، د منظم بازار نشتوالی د ۴۸ کروندگرو لپاره د مارکیټ یوه ستونزه ده، او د ۳۸ کروندگرو لپاره د ذخیروي گدامونو نشتون یوه ستونزه بلل کیږي، د ۲۹ کروندگرو لپاره د قیمتونو غیر ثبات حالت، د ۴۹ کروندگرو لپاره د مارکیټ په اړه مالوماتو نشتون او د ۳۴ کروندگرو لپاره ترانسپورت د مارکیټ ستونزه بللې ده.

کلیدي کلیمي: جوار، اقتصادي ارزښت او ستونزی

سريزه

ته راځي. د جوارو تنې د خامو موادو په حيث د کاغذ جوړولو، سلولوز، مصنوعي لرگيو، عايقي موادو او نورو کې استعماليري. د جوارو له شوتې نه د پلاستيک او سرينس په جوړولو کې کار اخستل کيږي، زمونږ په هيواد کې جوار د انسانانو دخوراک په حيث په مصرف رسيري مگر په پرمختللو هيوادونو کې جوار د حيواناتو د خوراک لپاره زيات کرل کيږي، جوار د ټولو اهلي حيواناتو لپاره يوه بهترينه غذا ده. د جوارو له خالص کښت يا له ساينيو، لوبيا او نورو جوباتو سره په يو ځائي ډول ښه سايليج ورنه لاس ته راځي، جوار په نړۍ کې يو له خورا پراخه کرل شوي حاصلاتو څخه دی. جوار د نړۍ په کچه له ۱۷۰ څخه په زياتو هيوادونو کې کرل کيږي. د جوارو توليد په ځينو سيمو لکه شمالي امريکا او اسيایي هيوادونو کې ډير عام دی. د متحده ايالاتو د کرنې وزارت په وينا، په ۲۰۲۰ م کال کې په متحده ايالاتو US، چين، برازيل او ارجنتاين کې د جوارو توليد د نړيوال توليد ۶۴.۶۳٪ برخه جوړول. (Chaudhary, 2006)

جوار په ډيرو هيوادونو کې کرل کيږي، چې د نړۍ لس لوی هيوادونه چې نړۍ ته ډير جوار توليدوي لمړنۍ هيواد د امريکا متحده ايالت دی، چې نړۍ ته په زياته اندازه جوار توليدوي. چې د کاله په اوسط ډول 392,450,840 کيلو گرامه جوار هر کال توليدوي (FAO, 2019).

۱ شکل: د نړۍ په کچه د جوارو توليد

په پورته شکل کې د جوارو لوی توليدونکي هيوادونه ښودل سوي چې چې سور رنگ کې امريکا او کاناډا هيوادونه دي چې هر کال په زياته اندازه جوار نړۍ ته وړاندي کوي. همدارنگه چين او هند هيوادونه هم په زياته اندازه جوار توليدوي، جوار نسبتاً په گرمو منطقو کې کرل کيږي نو په همدې اساس په يخو سيمو کې توليد کم دی.

جوارۍ دمرکزۍ او جنوبۍ امريکا له بومي نباتاتو څخه دی چې دکرلو تاريخچه دنړۍ په مختلفو هيوادونو کې خصوصاً د اورپا، افريقا، اقيانوس په هيوادونو کې چنداني اوږده سابقه نه لري جوارۍ يوله کرهنيزو نباتاتوله جملې څخه و چې زياتره دجنوبۍ امريکا دسور پوستو دقبيلې په واسطه کرل کيده نو په دی توگه کرسنفر کولمب چې ددی گروپ مشر و دا بوټی يی د Maize. په نوم و نومووه له جنوبۍ امريکا څخه هسپانيې ته وارد سول او ورسته اروپا يی هيواونوته يو وړل سوه اوکرهني يی د غذايي ارزښت له امله پراختياوموندل. جوار په قوي احتمال له مرکزي امريکا (مکسيکو او کواتيمالا) څخه لکه رومي بانجان، تنباکو او کچالو نوري نړۍ ته معرفي شوي دي. ۵۰۰۰ کاله ترمخه جوار په امريکا کې کرل کيدل. د امريکا په کشف سره جوار په شمالي او جنوبی امريکا کې په زياته پيمانه خواره شول. بالاخره د ۱۵ پيړۍ په وروستيو کې جوار له امريکا څخه هسپانيا ته راوړل شول چې وروسته له دې ځاي څخه نورو اروپايي هيوادونه ته معرفي شول. په ۱۷ پيړۍ کې جوار له ترکيه څخه ايران ته معرفي شول او احتمال لري چې له ايران څخه زمونږ هيواد ته معرفي شوي وي. په نړيوال مقياس کې ۱۱۸ ميليون هکتاره ځمکه د جوارو کرونده جوړوي چې له دې جملې څخه ۲۲ فيصده ئې د امريکا کې متحده ايالات تشکيلوي په امريکا د جوار کښت له نورو نباتاتو څخه ډير زيات دي ځکه د انسانانو او حيواناتو خوراک جوړوي. د ۱۳۶۳ کال دراپور له مخې زمونږ په هيواد کې ۲۴۰۰۰۰ هکتاره ځمکه د جوارو تر کښت لاندې ده. د نړۍ په سطح د جوارو اوسط حاصل په يو هکتار ځمکه کې ۲۷۰۰ کيلو گرامه دي، د امريکا په متحده ايالاتو کې له جوارونه لوړ حاصل ۶ ton/h6 لاس ته راوړي. ځيني هيوادونه په څيړنيزو فارمونو کې له جوارونه لس ټنه حاصل په يو هکتار ځمکه کې تر لاسه کوي. په افغانستان کې د ۱۳۶۴ کال د احصايې له مخې د جوارو اوسط حاصل په يو هکتار ځمکه کې ۱۶۶۷ کيلو گرامه دي. جوار يو ډير مهم غذايي بوټی دی. د جوارو دانه د غوړو اونشايستې له پلوه زياته غني ده د زيرو جوارو دانه Crotin لري. د جوارو اوږه چسپناکه ماده Gluten په لږاندازه لري چې د ډوډۍ د پخولو لپاره مناسب نه دي. مگر که د غنمو يا جودرو اوږه ورسره گډشي په ښه ډول ترينه ډوډۍ، کيک، کلچې او نورې شيرينې غذا وتياريدلاي شي. د جوارو له دانې نه نشايسته، بير، الکول، مصنوعي رابر او له ځينو نوعونه چې زياته اندازه غوړي (د ۳۰٪ فيصده په شاه وخواکې ولري) غوړي، دواگانې او ویتامين E لاس

ب. د څېړنې ډیزاین

دا یوه کمې او کیفی څېړنه ده، د څېړنې موقعیت مو د هلمند ولایت نادلې ولسوالۍ په قصدي ډول ټاکلی وو ځکه چې په دی ولسوالۍ کې جوار زیات کرل کیږي خو په ضمن کې (۶۰) د پوښتلیکونو ځواب ورکونکي په تصادفي ډول پوښتل سوي دي، چې په همدې سیمو کې د جوارو په کرکله باندي لگیا وه. ددی لپاره چې هر اړخیز او بشپړه معلومات ترلاسه کړو، د کروندگرو کروندی مو په (۳) کټگوریو وویشل چې په لاندې جدول کې ښودل سوی دی.

۱ جدول: د کروندو کټگوری

د کروندی ډول	کوچنی	منځنی	لوی
د ځمکې اندازه	۱-۵ جریب	۶-۱۰ جریب	۱۱-۱۵ جریب

ج. مواد

په دی څېړنه کې د دوهمې او لومړنې معلوماتو څخه استفاده سوی ده. دوهمې معلومات د کتابتونو، انټرنیټي ویبسایټو، ملی او نړیوالو ژورنالو څخه راټول سوي دي او ددی ترڅنگ لومړني معلومات د نادلې ولسوالۍ د کروندگرو (ځواب ورکونکي) څخه د پوښتلیک او مرکي په ډول تر لاسه کړل سوی دی.

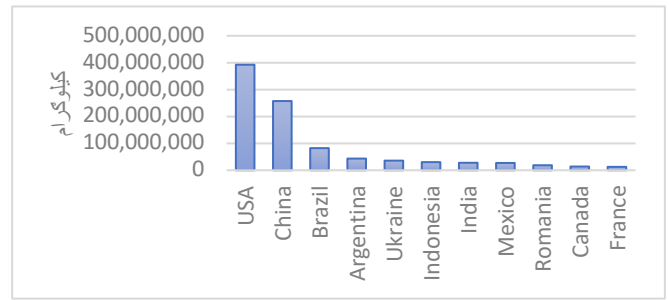
د. احصائیوي تحلیل

په دې څېړنه کې راټول سوي معلومات د اکسل په پرگرام کې تحلیل سوي دي.

نتیجه او مناقشه

په نادلې ولسوالۍ کې د جوارو کښت

نادلې د هلمند د زراعتي ولسوالۍ څخه ده، چې د جوارو ښه حاصلات ورکوي، د جوارو په موسم کې نادلې کې اکثریت خلگ څخه په خپله ځمکه باندي جوار کري چې په لاندې جدول کې د جوارو کرکله په لویه، منځنۍ او کوچنی سطحه ښودل سوی دی.

۲ شکل: د جوارو عمده تولید کوونکي هيوادونه او تولید کچه په (کيلوگرام)

څېړنيزه ستونزه: جوار د گرمي سيمي نبات دی چې په هلمند کې جوار ډیر ښه حاصل ورکوي، هر کال د هلمند د بیلابیلو ولسوالیو څخه په زیاته اندازه جوار تر لاسه کیږي، خو ستونزه داده چې د جوارو د تولید لوړ لگښت، د فروش لپاره مناسب بازارنشتون او د جوارو د پروسیس لپاره امکاناتو نشتوالی کروندگر دی ته اړ کړی چې د رفع حاصل وروسته په ډیره کمه گټه په محلی بازارونو کې وپلوري.

د څېړنې اهمیت: دا چې جوار د هلمند د مهمو زراعتي محصولاتو څخه دی، خو بیا هم په هلمند کې د جوارو کاروبار ډیر کمزوری دی،

ددې څېړنې اهمیت دادی چې هلمند د نادلې ولسوالۍ د جوارو د کښت لگښت، خالص، مجموعي عواید او د مارکیټ چینلونه تر څېړنې لاندې نیسي. تر څو په راتلونکې کې په نورو علمي څېړنو او کاروبارونو کې ددې څېړنې څخه گټه واخیستل سي.

د څېړنې موخې:

- د جوارو د تولید ناخالصه گټه او خالصه گټه معلومول.
- د جوارو د تولید لگښت تحلیل کول.
- د جوارو د تولید خنډونه روښانه کول.

مواد او کړنلاره

الف. د څېړنې ځای او وخت

دا څېړنه د هلمند ولایت، نادلې ولسوالۍ کې په کال ۱۴۰۰ هـ ش کې ترسره سوي ده.

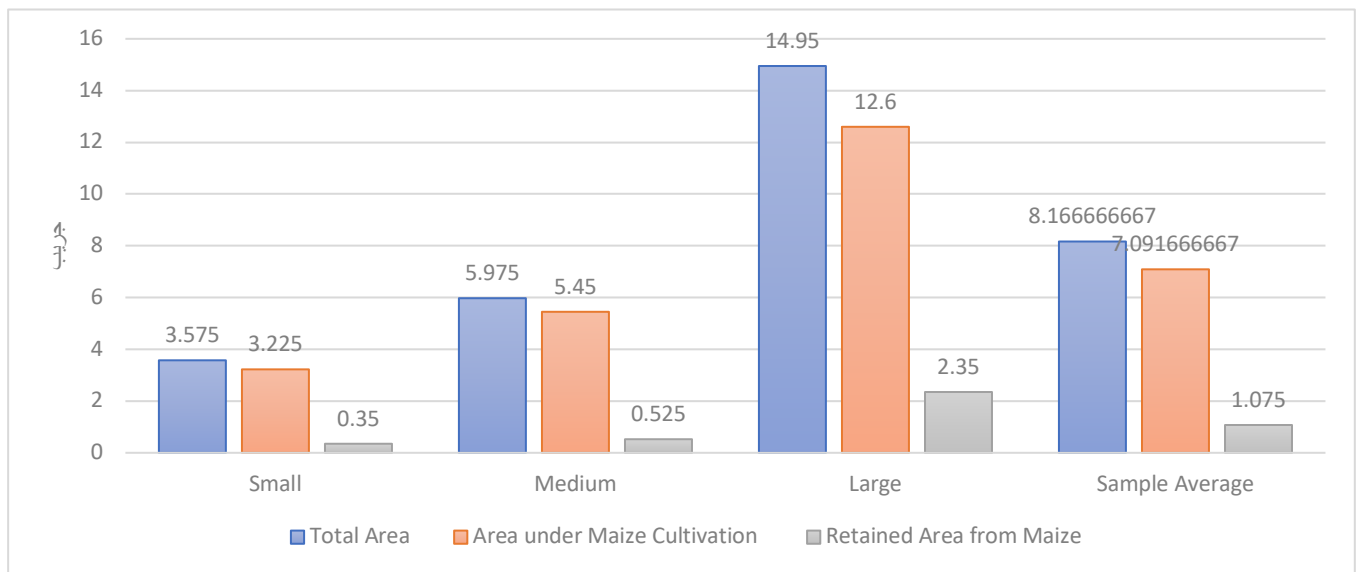
۲ جدول: په هلمند کې د جوارو کرکيله

Particulars	Small	Medium	Large	Sample Average
Total Area (Jerib)	3.575	5.975	14.95	8.166666667
Area under Maize Cultivation (Jerib)	3.225	5.45	12.6	7.091666667
Other Crops (Jerib)	0.35	0.525	2.35	1.075

منبع: د ساحې څخه راټول سوي معلومات

۰.۵۲۵ جريبه پاته سوې، د لويې سطحې کروندگر په اوسط ډول ۸.۱۶۶ جريبه ځمکه لري چې ۷.۰۹ جريبه کرل سوې او ۱.۰۷ جريبه ځمکه بې کښته پاته سوې. چې په لاندي گراف کې ښه واضح سوي دي.

په پورته (۲) جدول کې گورو چې د کوچنۍ سطحې کروندگر په اوسط ډول ۳.۵۷۵ جريبه ځمکه لري، چې ۳.۲۲۵ جريبه يې کرلې ده او ۰.۳۵ جريبه ځمکه بې کښته پاته سوې ده، د منځنۍ سطحې کروندگر په اوسط ډول ۵.۹۷۵ جريبه ځمکه لري، چې ۵.۴۵ جريبه کرل سوې او

۳ شکل: د جوارو د کښت ساحه

ورکوي چې په لاندي جدول کې د لويې سطحې، منځنۍ سطحې او ټيټې سطحې کروندگرو د جوارو ټوټل حاصلات او في جريب حاصلات ښودل سوي دي.

د جوارو حاصلات

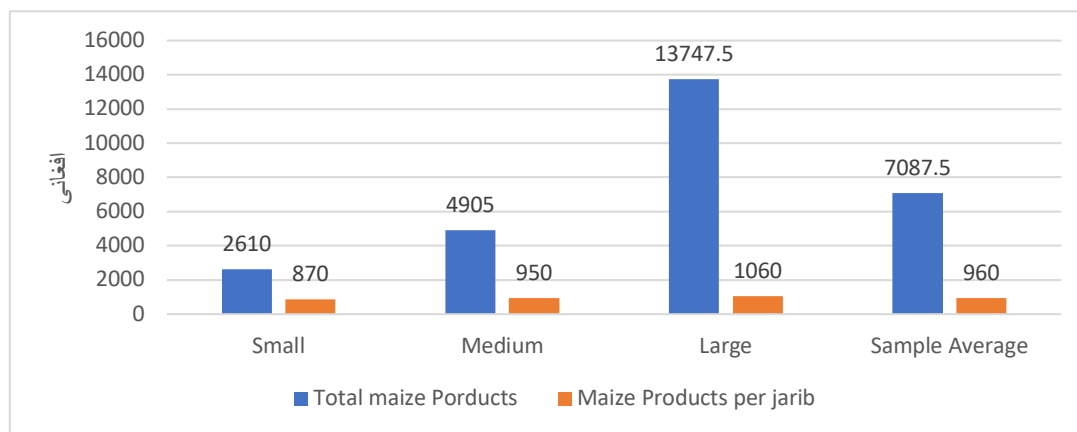
دا چې جوار د گرمي سيمي نبات دی نو په همدې خاطر په هلمند کې جوار ښه حاصل ورکوي، په نادعلي ولسوالۍ کې جوار ډير ښه حاصل

Particulars	Small	Medium	Large	Sample Average
Total maize Products	2610	4906	13747.5	7087.5
Maize Products per jarib	870	950	1060	960

منبع: د ساحې څخه راټول سوي معلومات

۱۳۷۴۷.۵ کیلوگرامه جوار چې في جریب یې ۱۰۶۰ کیلوگرامه جوار کیږي تر لاسه کړي دي. چې په زیاته اندازه په لویه سطحه کروندگرو جوار تر لاسه کړي دي. چې اوسط ډول في جریب حاصلات هم ورڅخه لوړ دي.

په (۳) جدول کې مور د جوارو حاصلات گورو چې د تیتي سطحې د کروندگرو د خپل کښت څخه ۲۶۱۰ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي چې في جریب یې ۸۷۰ کیلوگرامه کیږي، د منځنۍ سطحې کروندگرو په اوسط ډول ۴۹۰۶ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي، چې في جریب یې ۹۵۰ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي دي. د لویې سطحې کروندگرو ټول

۴ شکل: د جوارو د حاصلاتو کچه

د جوارو د تولید لگښت په کوچیني، منځني او لویو کروندو کې په لاندې جدول کې ښودل سوی دی.

د جوارو د تولید لگښت

۴ جدول: په نادلې ولسوالۍ کې د جوارو د تولید لگښت

اوسط	لوی	منځنی	کوچینی	ځانگړتیاوي
5405	7100	7200	1915	د اوبو لگول
50100	80450	49550	20300	کیمیاوي کود
1688.333	2220	1600	1245	کیمیاوي درمل
2698.333	4270	1815	2010	اصلاح سوی تخم
3100	9422	4575	1625	کاریگر
27137.5	72100	35875	18400	د کروندگر سهم
18155.83	32075	16250	6142.5	ذکات
4009.167	9700	1700	627.5	ضایعات
11275	13000	9550	6375	د ځمکي اماده کول
4716.667	7750	3725	2675	Manure د حیوانی سره
143174.3	238087	131840	61315	مجموعه

منبع: د ساحې څخه راټول سوي معلومات

د جوارو د توليد مجموعي عوايد

په نادعلي ولسوالۍ کې جوار د ښه حاصل په وجه ښه عايد هم ورکوي، چې په اوسط ډول پر جريب ۱۱۹۷۵۰ افغانۍ عايد ورکوي. د جوارو د کښت څخه د کروندگرو عايد په لاندي جدول کې ښودل سويدي.

په (۴) جدول کې گورو چې د کروندگر تر ټولو لوی مصرف کيمياوي کود دی، دوهم قدم کې د کروندگر سهم دی، دريم قدم کې ذکات دی، وروسته تر هغه د ځمکي اماده کول دی، چې د مزدور د لاس اجوره او حيواني سرې وروسته دی.

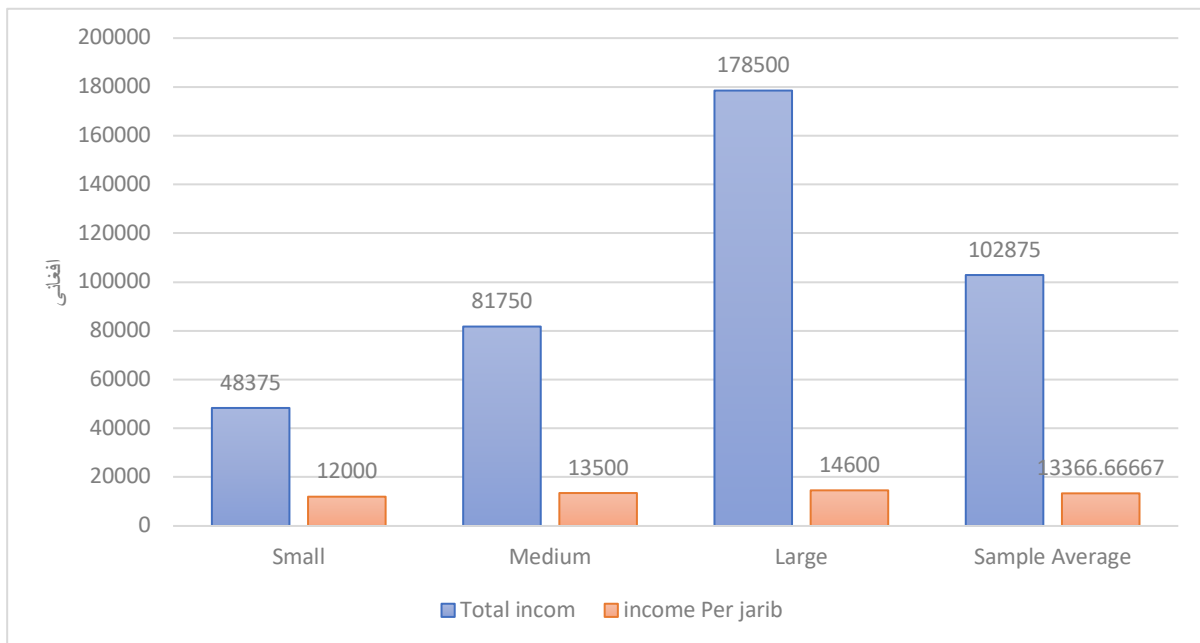
۵ جدول: په نادعلي ولسوالۍ کې د جوارو مجموعي عوايد (افغانۍ)

Particulars	Small	Medium	Large	Sample Average
Total Income	48375	81750	229125	119750
Income per jarib	20250	21475	27800	23175

منبع: د ساحې څخه راټول سوي معلومات

په منځنۍ سطحه کروندگر د جوارو څخه په اوسط ډول ۸۱۷۵۰ افغانۍ تر لاسه کړي دي، چې في جريب يې ۱۳۵۰۰ افغانۍ کيږي او د لويې سطحې کروندگر په اوسط ډول ۲۲۹۱۲۵ افغانۍ او في جريب يې ۱۴۶۰۰ افغانۍ تر لاسه کړي.

د جوارو د کښت څخه په اوسط ډول ۱۰۲۸۷۵ افغانۍ ټوټل عايد تر لاسه سوي دی چې في جريب ۱۷۸۵۰۰ افغانۍ عايد کيږي، د کوچنۍ سطحې کروندگر حاصل د جوارو د کښت څخه ۴۸۳۷۵ افغانۍ تر لاسه کوي، چې في جريب هر کروندگر ۱۲۰۰۰ زره افغانۍ تر لاسه کوي،

۵ شکل: د جوارو مجموعي عوايد په افغانۍ

کروندگرو ۱۶۳۶۳۳ افغانۍ او پر جريب ددې کروندگرو ۱۲۹۸۶.۷۵ افغانۍ دی چې ددې ۲۵٪ سلنه يې ۶۱۱۶۵ افغانۍ کيږي.

د منځنۍ سطحې کروندگرو عايد ۸۱۷۵۰ افغانۍ دی، چې پر جريب ۲۱۴۷۵ افغانۍ کيږي، خالص عايد يې ۴۶۱۱۵ افغانۍ او پر جريب ۸۴۶۱.۴۶۱ افغانۍ کيږي، چې ټوټل ددې ۳۵۹۲۵۰ افغانۍ کيږي چې

د جوارو د توليد خالص عوايد

په لاندي جدول کې روښانه سوي چې د لويې سطحې کروندگرو ټول حاصل ۲۲۹۱۲۵ افغانۍ ټول عايد دی، چې پر جريب د لويې سطحې د کروندگرانو ټول عايد ۲۷۸۰۰ افغانۍ کيږي، او خالص عايد ددې

د منځنۍ سطحې د کروندگرو عاید نسبتاً تر ټیټې سطحې کروندگرو زیات دی. د ټیټې سطحې د کروندگرو ټول عاید ۴۸۳۷۵ افغانۍ کیږي، چې پر جریب باندي ۲۰۲۵۰ افغانۍ کیږي او خالص عاید یې

۳۴۹۱۲.۵ افغانۍ او پر جریب خالص عاید یې ۱۰۸۲۵.۵۸ افغانۍ کیږي. چې په عمومي ډول یې عاید همدمره دی.

٦ جدول: د جوارو د تولید خالص عواید (افغانۍ)

د کروندی ډول	ټولټال عواید	فی جریب	خالص عواید	فی جریب خالص عواید
په لویه سطحه	229125	27800	163633	12986.75
په منځنۍ سطحه	81750	21475	46115	8461.468
په ټیټه سطحه	48375	20250	34912.5	10825.58
ټولټال	359250	69525	244660.5	32273.8
Percentage 25%	89812.5	17381.25	61165.13	8068.449
50%	44906.25	8690.625	30582.56	4034.224
75%	33679.69	6517.969	22936.92	3025.668

منبع: د ساحې څخه راټول سوي معلومات

د جوارو تولید د کروندگرو لخوا په مختلفو بازارونو کی پورل سوی دی چې په (۷) جدول کی ښودل سوی دی.

د جوارو د مارکیټینګ چینلونه

۷ جدول: د جوارو د مارکیټینګ چینلونه

د پلورونکو شمیر	د پلور چینل	شماره
4 (24%)	د کلي بازار	۱
6 (36%)	د ولسوالۍ بازار	۲
11 ( )	محلي میلې	۳
39 ( )	لښکرگاه غله جاتو مارکیټ	۴
60 (100%)	ټولټال	

منبع: د ساحې څخه راټول سوي معلومات

۲.۴٪ جوړوی. په دوهم چینل کی تولید کونکی خپل محصولات د ولسوالۍ په بازار کې پلوری او عمده فروشان خپل محصولات پر پرچون فروشانو پلوری او پرچون فروشان خپل محصولات پر مصرف

په لومړی چینل کی تولید کونکی خپل محصولات پر کلیوالي دوکاندارانو پلوری او کلیوالي دوکانداران خپل محصولات پر مصرف کوونکو پلوری، په یاده ساحه کی دغه چینل کارونکی ۴ کسان وه چی

کارونکی ۱۱ کسان وه چې ۶.۶٪ جوړوی، تولید کوونکی خپل محصولات د لښکرگاه ښار په عمده پلورنځای یا منډیې کې پلوری او پرچون فروشان خپل محصولات پر مصرف کوونکو پلوری، په یاده ساحه کې دغه چینل کارونکی ۳۶ کسان وه چې ۲۱.۵٪ جوړوی. چې تر ټولو زیاته سلنه ده.

کوونکو پلوری، په یاده ساحه کې دغه چینل کارونکی ۶ کسان وه چې ۳.۶٪ جوړوی په دریم چینل کې تولید کوونکی خپل محصولات د محلي میله ځایونو کې پلوری او میله ځایونو کاروباریان خپل محصولات پر عمده فروشانو پلوری او پرچون فروشان خپل محصولات پر مصرف کوونکو پلوری، په یاده ساحه کې دغه چینل د جوارو د تولید په وړاندې ستونزې

د جوارو د تولید په برخه کې ستونزې په درو سرو کروندو کې په لاندې جدول کې ښودل سوی دی.

۸ جدول: د جوارو د کښت په وړاندې ستونزې

نه	هو	د جوارو په تولیداتو کې ستونزې
11	49	وچکالی (اوبه)
23	37	ناروغی
15	45	د تکنالوژۍ نشتون
31	29	اصلاح سوو تخمونو نشتوالی
34	26	مالي ملاتړ نشتون
13	47	د اوبو لوړ مصرف
18	42	د کرهڼې په برخه کې د دولت نه همکاري
32	28	د زراعتي موسساتو کمښت
42	18	د مسلکي کسانو نشتون
26	34	د باکیفېته درملو نشتون

منبع: د ساحې څخه راټول سوي معلومات

په برخه کې د دولت نه همکاري، ۲۹ د اصلاح سوو تخمونو نشتوالی، ۳۷ کروندگرو پر کښت ناروغیو او ۲۶ کروندگرو پر کښت د باکیفېته درملو نشتون اغیز کړی دی.

د جوارو د بازار موندنې په برخه کې ستونزې په درو سرو کروندو کې په لاندې جدول کې ښودل سوی دی.

د جوارو د تولید په وړاندې لویه ستونزه وچکالي ده، چې ۴۹ تنه کروندگرو د جوارو پر کښت یې اغیز کړی، د اوبو لوړ مصرف د ۴۷ کروندگرو پر عاید باندې ناوړه اغیزې کړي، د ۴۵ کروندگرو پر کښت باندې د عصري ماشین الاتو نشتون، ۴۲ کروندگرو پر کښت د زراعت د جوارو په مارکیټ کې ستونزې

۹ جدول: د جوارو د مارکیټ په وړاندې ستونزې

هـو	نـه	د جوارو په مارکیټ کې ستونزې
58	2	د جوارو د پروسیس نشتوالی
48	12	د منظم بازار نشتون
38	22	د ذخیروي گدامونو نشتون
29	31	د قیمتونو نوسانات / (د قیمتونو تغیر)
49	11	د مارکیټ په اړه د مالوماتو کمښت
34	26	د ټرانسپورټ ستونزه

منبع: د ساحې څخه راټول سوي معلومات

کروندگر په اوسط ډول ۸.۱۶۶ جریبه ځمکه لري ۷.۰۹ جریبه کرل سوي او ۱.۰۷ جریبه ځمکه بې کښته پاته سوي.

2. د ټیټې سطحې د کروندگر د خپل کښت څخه ۹۶۷.۵ کیلوگرامه او في جریب ۴.۰۵ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي، د منځنۍ سطحې کروندگر په اوسط ډول ۱۶۳۵ کیلوگرامه او في جریب يې ۴۲۹.۵ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي دي. د لویې سطحې کروندگر ټول ۴۵۸۲.۵ کیلوگرامه، في جریب يې ۵۵۶ کیلوگرامه جوار تر لاسه کړي دي

3. د کوچینۍ سطحې کروندگر د جوارو د کښت څخه په اوسط ډول ۴۸۳۷۵ افغانی في جریب هر کروندگر ۲۰۲۵۰ افغانی تر لاسه کوي، د منځنۍ سطحې کروندگران د جوارو څخه په اوسط ډول ۸۱۷۵۰ افغانی في جریب ۲۱۴۷۵ افغانی تر لاسه کړي، د لویې سطحې کروندگر په اوسط ډول ۲۲۹۱۲۵ افغانی او في جریب يې ۲۷۸۰۰ افغانی تر لاسه کړي

4. د کوچینۍ سطحې د کروندگر ټوټل جوار ۹۶۷.۶ کیلوگرامه جوار دي، د منځنۍ سطحې د کروندگر جوار ۱۶۳۵ کیلوگرامه دي او د لویې سطحې د کروندگر جوار ۴۵۸۲.۵ کیلوگرامه ته رسیري. چې

د جوارو په مارکیټ کې تر ټولو لویه ستونزه د جوارو د پروسیس کمښت نشتون دی، چې ۵۸ کروندگر ته دا یوه ستونزه ده، چې د جوارو پر قیمت باندې يې اغیز کړی دی، د منظم بازار نشتوالی د ۴۸ کروندگر لپاره د مارکیټ یوه ستونزه ده، او د ۳۸ کروندگر لپاره د ذخیروي گدامونو نشتون یوه ستونزه بلل کیږي، د ۲۹ کروندگر لپاره د قیمتونو غیر ثبات حالت، د ۴۹ کروندگر لپاره د مارکیټ په اړه مالوماتو نشتون او د ۳۴ کروندگر لپاره ټرانسپورټ د مارکیټ ستونزه بللې ده. چې نسي کولای په صحې ډول خپل محصولات تر مارکیټ پورې ورسوي. په نادلې ولسوالۍ د کروندگر لپاره یوه لویه عمده ستونزه د مالوماتو نشتون دی چې ددې له وجې په نادلې ولسوالۍ کې ډیر کروندگر په ډیر ارزانه قیمت باندې د جوارو محصولات پلوري.

پایله

1. په نادلې ولسوالۍ کې د کوچینۍ سطحې کروندگران په اوسط ډول ۳.۵۷۵ جریبه ځمکه لري، ۳.۲۲۵ جریبه د جوارو کښت کرلی دی او ۰.۳۵ جریبه ځمکه بې حاصله پاته ده، د منځنۍ سطحې کروندگر په اوسط ډول ۵.۹۷۵ جریبه ځمکه لري، ۵.۴۵ جریبه کرلې او ۰.۵۲۵ جریبه ځمکه شاپه پاتې ده، د لویې سطحې

وړاندیزونه

1. جوار چې د هلمند مهم زراعتي محصول دی، په ورستیو کلونو کې د وچکالی او مرضونو له وجې حاصلات کم سوي، دولت ته په کار ده چې د اوبو د مهار لپاره موثره پروگرامونه تطبیق کړي.
2. سولر سیستم چې په ډیره غیرمسلولانه او غیر انصافانه شکل اوبه د ځمکې د شکم څخه رابارسي دولت ته په کار ده چې د سولر سیستم مخه ونیسي او پر ځای یې د اوبو د ډراب سیستم رامنځته کړي.
3. د جوار د محصولاتو د زیاتوالي په موخه د جوارو د کښت په اړه د کروندگرو ته عامه پوهاوی ورکول او اصلاح سوي تخمونه ویشل.
4. په داخل هیواد کې د پانگوني د جلب او جذب په موخه پر بنسټیزو زیربناوو لکه بریښنا او لویو لارو تاسیسات رغولو باندې پانگونه کول.
5. د داخلي تصدی د ملاتړ په موخه پر بهرنیو ورته محصولاتو باندې لوړ گمرکي محصولات وضع کول.
6. دا چې هلمند بهترین جوار لري، د جوارو اړوند تصدی پانگوني ته جلب او تشویق کول.

- په دې کښې یو شمیر جوار کروندگر، ملا، میلی او د تخم لپاره جلا کوي، د ټیټي سطحې کروندگرو ټول مصرف ۱۳۴۶۲.۵ افغانی، د منځنۍ سطحې کروندگرو ټول مصرف ۳۵۶۳۳ زره افغانی، او د لوړې سطحې کروندگرو مصرف ۲۲۹۱۲۵ افغانی کيږي، چې په دې کښې د ملا، کروندگر، د تخم او ځینې نور جوارې ورڅخه جلا سوي دي. د ټیټي سطحې د کروندگرو خالصه گټه ۳۴۹۱۲.۵ زره افغانی ده، د منځنۍ سطحې د کروندگرو خالصه گټه د جوارو د حاصلاتو څخه ۴۶۱۱۵ زره افغانی خالصه گټه ده، او د لوړې سطحې د کروندگرو خالصه گټه ۸۱۵۵۳.۵ زره افغانی گټه ده.
5. د نادعلي ولسوالۍ کروندگر د جوارو د فروش څلورو چینلونه لري، چې ۴ تنه یې د کلي په بازار کې او د هغه څخه مصرفونکي ته، ۳۹ تنه کروندگر د لښکرگاه ښار په منډیې کښې، ۶ تنه کروندگر د ولسوالۍ په بازار کې او ۱۱ تنه کروندگر د ولسوالیو په محلي میله ځایونو کې پلورلي.
6. د جوارو د تولید په وړاندې لویې ستونزې عبارت دي له وچکالی، د کښت د اوبولو لوړ مصرف، د عصري ټکنالوژۍ نشتون، د دولت نه همکاري، زراعتي ناروغی او د باکیفیته درملو نشتون دی.
7. جوارو په مارکیټ کې لوي ستونزه د جوارو د پروسیس کمپنۍ نشتون د منظم بازار نشتوالی، د ذخیروي گډامونو نشتون، د قیمتونو غیر ثبات حالت، د مارکیټ په اړه مالوماتو نشتون او د ټرانسپورټ ستونزه ده.

Journal of Agricultural Economics. 2001; 2(56):56-58.

9. Chaudhary SK, Jha G. Productivity of Maize Based on Cropping System and their Effects on Soil Health under Rain fed Conditions of North Bihar Plains. Journal of farming Systems Research & Development. 2006; 12(1, 2):51-53.

10. Cruz, Antonio FS. Maize Trade in Southern Africa. African Economic Research Consortium (AERC), 2006. <http://www.Sarpan.org.za/documents/d0002266/index.php>.

11. Karanja DD, AGO Oketch. The Impact of Maize Research in Kenya. In Proceedings of a Workshop. Review of the National Maize Research Program. KARI/ISNAR. Management Training Linkage Project, 1992. 100pg Kushwaha S. and Abdul.

12. Kadir Adanu. Economics of Maize Marketing: A Case of the Western Zone of Bauchi State of Nigeria. The Bihar Journal of Agricultural Marketing. 2001; 9(10):51-53.

13. Jaipaul, Sanjeev K Sandal, Suri VK, Dhiman AK. Validation of Fertilizer Adjustment Equation Based on Yield Target Conduct and Complimentary Use of Organic and Bio fertilizers along with Inorganic Fertilizers in Rain fed Maize, Wheat System in Wet Temperate Zone of Himachal Pradesh. Indian Journal of Agricultural Sciences. 2008; 78(6):490-4.

اخځلیکونه

1. Abdula Danilo Carimo. Improving Maize Marketing and Trade Policies to Promote Household Food Security in Southern Mozambique. Michigan State University, 2005, 3.

2. Akhtar SA, Mandal SS, Singh LN. A Comprehensive Review of Research and Development of Maize in Bihar. The Bihar Journal of Agricultural Marketing. Review. 2000; 4(8):351-360.

3. Babatunde, Raphael, Oyatoye, Eniola. Food Security and Marketing Problems in Nigeria: The Case of Maize Marketing in Kwara State. Department of Agricultural Economics and Farm Management, University of Ilorin, PMB 1515, Ilorin, Kwara State, Nigeria, 2004.

4. Badal PS, Singh RP. Dynamics of Maize Development. The Bihar Journal of Agricultural Marketing Review. 1999; 3(4):227-235.

5. Badal PS, Singh RP. Production, Marketing and Utilization of Maize in Bihar. The Bihar Journal of Agricultural Marketing. 2000; 1(8):15.

6. Badal PS, Singh RP. Economics of Maize Marketing: A Case Study of the Western Zone of Bauchi State of Nigeria. The Bihar Journal of Agricultural Marketing. 2001; 9(1):20-22.

7. Badal PS, Singh RP. Factors Affecting Adoption of Maize Cultivars in Bihar. Agricultural Economics Research Review. 2001; 14(2):23-25.

8. Badal PS. Singh RP. Technological Changes in Maize Production. A Case Study of Bihar. Indian

The Study of Economic Analysis of Maize in Nad Ali district of Helmand Province

Baryalai Rafi^{1*}, Dr. Ali Ahmad², Zamaryalia Tani³ and Amanullah Niazi⁴

¹Teaching Assistant, Horticulture Department, Agriculture Faculty, Helmand University

²Assistant Professor, Agricultural Economics Department, Agriculture Faculty, Helmand University

³Teaching Assistant, Department of Genetics, Plant Science Faculty, ANASTU, Kandahar

⁴Teaching Assistant, BBA Department, Faculty of Economics, Bost University

Corresponding Author Email: baryal.rafi@gmail.com

Abstract

This study examines the economic analysis of maize cultivation in Nad Ali district of Helmand Province. The primary data sample of the research was collected from 60 respondents (Maize growers) in Nad Ali district, which are low-level farmers who have a small amount of land, medium-level farmers. Those who have medium-sized land and large-scale farmers who have a large amount of land have gathered. The research shows that in Nad Ali district, the small-scale farmer has an average of 3.575 Jeribs of land, 3.225 Jeribs of corn has been cultivated and 0.35 Jeribs of land is left unharvested. The medium farms have 0.975 Jeribs of land, 5.45 Jeribs of land is cultivated and 0.525 acres of land is left fallow, the average large surface farms have 8.166 Jeribs of land, 7.09 Jeribs of land is cultivated and 1.07 Jeribs of land is left uncultivated. The low-level farmers obtained 2610 kilograms of corn and 870 kilograms per Jeribs from their crops, while the average farmers obtained 4906 kilograms and 950 kilograms of corn per Jeribs. A total of 13747.5 kilograms of large-scale farmers, 1060 kilograms of corn per Jeribs has obtained. Small-scale farmers received an average of 48375 Afs in total and 20250 Afs per Jeribs from the cultivation of corn. Overall, Medium size farms received an average of 81,750 Afs and 21,475 Afs per Jeribs. The farmers of the large area received an average of 229,125 Afs and 27,800 Afghanis per Jeribs. In Nad Ali district has four marketing channels for Maize. 4 farmers sold their products in Village markets, 39 Farmers sold their produce in Lashkergah cereal market, 6 farmers sold in the district market and 11 farmers sold in the local fairs of the districts. Major problems facing corn production include drought, high irrigation consumption, lack of modern technology, non-cooperation of the government, agricultural diseases and lack of quality medicines. The biggest problem in maize market is lack of maize processing company is a problem for 58 farmers, lack of regular market is a market problem for 48 farmers, and lack of storage facilities is a problem for 38 farmers. Instability of prices for 29 farmers, lack of information about the market for 49 farmers and transport for 34 farmers have been called a market problem.

Keywords: Maize, Economic analysis and Problems

BOST

Academic & Research National Journal

Volume

2

Issue

2

Year

2024